

ИЗ ЛИЧНОГ УГЛА

Велики проблем у чешком друштву је несигурност

Једва чекам дан када ћу моћи да путујем возом у Брно, воз ће као и обично каснити, да идем у кафе и на ручак са пријатељима, да предајем на универзитету и да људи дођу на мој јесењи сајам књига

Специјално за „Полицику“
Маркета Хејкалова

Хавличков Брод – Ситуација са вирусом корона веома је изненађујућа, тешка, нико није могао очекивати да ћемо пролазити кроз тако чудна времена. Здравствена ситуација за сада није тако ужасна како је изгледало у почетку. Ипак људи су уплашени, пре свега старији и они са неким другим обољењима. У мом малом граду релативно је велики број заражених људи, цео један дом за старе особе. Са друге стране, градска управа покушава некако да помогне људима, сви су добили заштитне маске од града итд.

Велики проблем у чешком друштву је несигурност. Влада објављује хаотичне инструкције и правила. Пре недељу дана смо чули да ће границе остати затворене неколико година, што је веома лоше за моју генерацију, јер подсећа на времена комунистичког режима. Сада исти министар изјављује да ће на лето бити отворене границе за путовања у Хрватску. Неке радње су затворене, неке су отворене, нико не зна на основу какве наредбе. Зашто су, на пример, отворене цвећаре (у време карантина и физичког дистанцирања), а затворене књижаре.

Све ово, међутим, није главни проблем – ситуација је тешка и неочекивана за све, укључујући владу. Али оно што не може да се разуме и опрости, јесте да и влада и председник републике захваљују Кини (званично за неке заштитне маске, које треба да платимо), уместо да захваљују сопственим грађанима – докторима и медицинским сестрама пре свега, као и полицајцима, продавцима, поштарима, женама које бесплатно шију заштитне маске, свим људима у такозваној првој линији, који су свакодневно у опасности од заразе и који, бар у почетку, нису имали заштитне маске, респираторе, дезинфекциона средства. Моја сестра, на пример, која је офталмолог, морала је да за себе шије заштитну маску.

За писца, ипак, ситуација, парадоксално, није тако лоша – имамо времена и мира за писање. Коначно пишем свој нови роман, који сам неколико пута раније почињала, али

Маркета Хејкалова

Фото Архива Клио

Чешка списатељица, чији је роман „Рујни зраци северног сунца“ објављен и код нас (у издању „Клија“, у преводу Владана Матића), поделила је са нама своја осећања, страхове и наде поводом пандемије која је зауставила живот

за који тек сада имам времена и концентрације. Многи моји пријатељи и колеге су у сличној ситуацији. Пишемо такође многе охрарбујуће текстове за разноврсну публику.

Далеко гора ситуација је за издаваче. И књижаре су затворене, могу да буду отворене 27. априла, тако да ће бити више од месец дана да не раде, што је велики економски проблем за њих. Отказан је такође Прашки сајам књига у мају. Надам се да ће се мој јесењи сајам књига одржати у октобру (23. и 24. октобра), те да ће људи моћи да дођу.

Моји дани нису лоши. Углавном сам код куће и у башти, веома сам срећна што имам башту. Пишем макар две странице дневно, спремам здраву храну сваког дана, што је вероватно корисно и важно, али не тако забавно! Припремам свој сајам књига.

У почетку целе ове ноћне море, поново сам прочитала, вероватно као и многи други, „Кугу“ Албера Камија. Препоручујем је свима, јер ми је роман дао наду као и храброст. Сада нисам у могућности да читам нове књиге, пошто су књижаре и библиотеке затворене (мада је могуће поручити књиге онлајн), тако да сам почела да читам „Пиквилов клуб“ Чарлса Дикенса. Потребни су ми хумор и опуштање.

Надам се да ће свет после вируса корона бити бољи него пре њега. Људи ће схватити шта је више, а шта мање важно. Надам се такође да ће бити мање глобализације, да ће барем део производње бити поново премештен из Кине у Европу, чак и уколико би то било скупље. И да ће се ЕУ променити, да ће државе чланице више сарађивати. Можда сам сувише оптимистична. Али изнад свега се надам да ће људи схватити – у Чешкој, у Србији, свугде – да смо слободни грађани, одговорни за сопствени живот, да нисмо стадо оваца и да нам нису потребне вође које нам диктирају шта треба да радимо уместо да осигурају основне функције државе током једне овакве кризе.

Једва чекам дан када ћу моћи да путујем возом у Брно, воз ће као и обично каснити, да идем у кафе, да предајем на универзитету, да идем на ручак са пријатељима... да имам нормалан, обичан дан, какав сада није могућ.